

[Landbrugsministeren.]

behæfte ejendommen med pant for indtil 130 pct. af ejendomsskyldværdien med tillæg af 130 pct. af skatteværdien af besætning og inventar.

Lovforslaget er i alt væsentligt en genganger, idet det kun adskiller sig fra det lovforslag, som det radikale parti fremsatte i samlingen 1952—53, og som dengang blev ret indgående drøftet ved første behandling her i tinget, derved, at ejerskiftelånet af jordfonden nu foreslås forhøjet indtil grænsen 120 pct. af ejendomsskyldværdien, medens det foregående forslags grænse var 110 pct. af ejendomsskyldværdien.

De foreslåede bestemmelser berører spørgsmål af vidtrækkende betydning, og såvidt jeg kan se, drejer det sig om problemer, som på et bredere grundlag blev henlagt til behandling og overvejelse i den realkreditkommission, som blev nedsat i fjor efter det radikale venstres forslag.

Den omstændighed, at realkreditkommissionen behandler problemerne om prioriteringen og generationsskiftet indenfor landbruget og endnu ikke har afsluttet sit arbejde, bevirker, at det ikke kan anses for helt ubetænkeligt at forcere vidtrækkende lovændringer igennem på dette område, så længe vi afventer den klarlæggelse af problemerne, der vel må kunne forventes som et af resultaterne af realkreditkommissionens overvejelser.

Hvad angår den foreslåede bestemmelse om suppleringslån ved ejerskifte, skal jeg bemærke, at den efter forslaget skal afløse den nugældende bestemmelse om suppleringslån, der kan ydes ved ejerskifte, når erhververen er den tidligere ejers enke, livsarving eller svigerbarn. Efter den gældende bestemmelse, som kun ret sjældent har været benyttet, er der hjemmel til at yde suppleringslån indenfor det beløb, hvormed ejendomsskyldværdien overstiger brugets jordrenteværdi og restbyggelånet. Hvis det er fordelagtigere for erhververen, kan lånet dog udgøre forskellen mellem

restbyggelånet og det normale byggelån i det år, hvori det oprindelige lån blev ydet.

Ved den foreslåede forhøjelse af lånegrænsen til 120 pct. af ejendomsskyldværdien og navnlig ved udvidelsen af den kreds, der kan komme i betragtning, vil der blive tale om en långivning af et meget betydeligt omfang.

Efter hvad der er oplyst for mig, må antallet af jordrentebrug, der skifter ejer, anslås til ca. 300 årlig. Det er for en stor del ældre brug med lav restgæld, og gennemførelsen af lovforslaget kan meget vel tænkes at medføre en merbelastning af jordfonden med 2—3 mill. kr. årlig. Dertil kommer, at gennemføres dette lovforslag for jordrentebrugenes vedkommende, vil den tanke vel næppe være fjern, at køberne af de statshusmandsbrug, der er oprettet på privat indkøbt jord, ikke bør stilles ringere, og da det her dels drejer sig om et langt større antal brug, dels i endnu større omfang om ældre brug med lav restgæld på statslånene, vil en eventuel gennemførelse af en tilsvarende ejerskiftelångivning til disse brug kunne medføre en årlig merbelastning af statskassen på adskilligt flere millioner kroner end for jordfondens vedkommende.

Der er altså tale om meget betydelige finansielle virkninger, og dette må man tage i betragtning, synes jeg, når man overvejer, om forslaget kan ventes at bringe fordele, som opvejer ulemperne.

Lovforslagets anden del, der åbner adgang til en stærkt udvidet pantsætning, giver den mindrebemidlede køber mulighed for at tilbyde sælgeren pant for en væsentlig del af købesummen, som han så iøvrigt skal dække ved kontant udbetaling dels af sine opsparede midler, dels af det ejerskiftestatslån, som han optager.

Det er almindeligt erkendt, at den ungdom, der kun råder over egne sammen sparede midler, i de senere år har haft meget vanskeligt ved at gøre sig gældende overfor mere velbeslåede købere, når det